

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 22 december 2024 vierde zondag van de advent¹

Een Oekraïense vrouw, enkele jaren kloosterlinge geweest, uitgetreden, alleen verder gegaan, heeft zich daarna op bijzondere wijze verbonden met de kerk, toegewijd aan het gebed en de dienstbaarheid. Zo'n vrouw kan dan bij de bisschop bijzondere geloften afleggen, de maagdenwijding ontvangen. Ik las over haar. Sinds de oorlog staat zij alle uren van de dag klaar voor mensen die getroffen worden door het geweld, in angst leven over hun zonen aan het front, het huis niet meer warm krijgen na bombardementen van energiecentrales. Een vrouw die zich niet zwaarmoedig laat maken maar vastberaden, vastbesloten haar weg gaat.

Over vrouwen zoals over deze godgewijde uit Oekraïne gaat het vandaag in het evangelie van de vierde adventszondag, vlak voor kerstmis. Volgens de evangelist Lucas ligt de voortgang van de geschiedenis in de handen van twee vrouwen: Maria en Elisabeth. In hun tijd waren zij volkomen onbekende personen. Maatschappelijk, politiek hadden zij geen enkele betekenis of gewicht. De macht lag bij mannen in Jeruzalem en in Rome, de hoofdstad van het machtige keizerrijk van Augustus, die wij in de Nachtmis weer zullen tegenkomen. Iedereen denkt dat de macht in die steden ligt en in Washington, Mar-A-Lago en Moskou. Maar wij vergissen ons, vertelt ons het evangelie.

Gij, Bethlehem Efrata, het kleinste onder Juda's geslachten, uit u zal geboren worden Hij die over Israël moet heersen." Tja, het onbeduidende Bethlehem, weggedrukt, overschaduwde door het hoogverheven Jeruzalem. Daar in de stad van de herder David gebeurt het.

De enige topontmoeting die ertoe doet is die tussen Elisabeth en Maria. Zij dragen de toekomst van de mensheid en van de wereld onder hun hart.

¹ Micha 5, 1-4a; Hebrëënbrieff 10, 5-10; Lucas 1, 39-45

Maria ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabeth. Aan de heer des huizes, de priester Zacharias, lijkt zij wel voorbij te gaan. Begrijpelijk: hij kon niet meer spreken. Toen hem bij het altaar in de tempel werd gezegd dat zijn bejaarde vrouw zwanger zou worden kon hij dit eigenlijk niet geloven. Sprakeloos was hij en dat bleef hij, totdat het kind, Johannes, was geboren. Zacharias kon het niet geloven. Wie niet gelooft verwacht niets meer en legt zich gelaten neer bij de harde feiten van deze wereld. Wie gelooft komt alle uren van de dag in beweging, zoals die godgewijde vrouw in Oekraïne, die zichzelf de tijd niet gunt om met de handen in de schoot neer te zetten. Zij is een en al beweging, geloof, hoop en liefde voor haar volk. Zij geeft niet op.

Elisabeth spreekt prachtige woorden tot Maria, wij bidden sommige ervan in elk Weesgegroetje: "Gij zijt gezegend onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot". Zij voegt er iets belangrijks aan toe: "Zalig zij die geloofd heeft dat tot vervulling zal komen wat haar vanwege de Heer gezegd is." Zalig, gelukkig is zij die gelooft. Geloven in de vervulling. Wij leven in de laatste dagen van de advent, de tijd van het verlangen, de tijd van hopen en vertrouwvol uitzien. Soms denk ik wel eens: het verlangen is mooier dan de vervulling. Hoe dan ook, het verlangen brengt deze twee vrouwen tezamen. Het kind in de schoot van Elisabeth, de latere Johannes de Doper, springt nu al op in de schoot van zijn moeder, zodra zij de groet van Maria, de Moeder van de Heer, hoorde. Opspringen van verlangen.

Die Oekraïense vrouw, die haar leven aan de Heer, aan het gebed en de Kerkgemeenschap heeft toegewijd, beschaamt alle mannen en vrouwen die er niet meer in geloven; die menen dat het verloop van de geschiedenis en de toekomst in handen is van een stel narcistische mannen. Die vrouw beschaamt ons, zoals Maria en Elisabeth ons vandaag beschaamd doen staan.

Mogen wij in deze duistere tijden zoals Maria leven uit geloof en vertrouwen dat wat in haar hart, in haar lichaam groeit tot vervulling zal komen: haar Zoon Jezus Christus, die zoals zijn moeder zal opstaan tegen alle onrecht en nood en die zal overwinnen door op te staan uit de dood.

Zalig zijn wij als wij geloven dat tot vervulling zal komen wat ons vanwege de Heer gezegd is. Amen.

pastoor Nico van der Peet